

**ỦY BAN NHÂN DÂN
HUYỆN BÌNH SƠN**

Số: /BC-UBND

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**

Bình Sơn, ngày tháng năm 2022

BÁO CÁO

Công tác bảo tồn, phát huy giá trị văn học dân gian của các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện Bình Sơn

Kính gửi: Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ngãi.

Theo đề nghị của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ngãi tại Công văn số 1034-CV/SVHTTDL-QLVH ngày 23/6/2022 về báo cáo công tác bảo tồn, phát huy giá trị văn học dân gian của các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện Bình Sơn, UBND huyện báo cáo kết quả thực hiện như sau:

I. KHÁI QUÁT CHUNG

Huyện Bình Sơn có 22 xã, thị trấn. Toàn huyện có 212 hộ với 741 khẩu người đồng bào dân tộc Cor, sống tập trung chủ yếu tại thôn Thọ An (một thôn nằm trên vùng núi cao phía Tây xã Bình An, cách trung tâm xã Bình An 4km, cách trung tâm huyện lỵ Bình Sơn 19km) và một số ít tại xóm An Khương, thôn Thọ An xã Bình An.

Hầu hết là đồng bào dân tộc Cor trên địa bàn huyện có nguồn gốc từ huyện Nam Trà My, tỉnh Quảng Nam và huyện Trà Bồng, tỉnh Quảng Ngãi. Đồng bào dân tộc Cor ở Thọ An có ngôn ngữ riêng, thuộc ngữ hệ Môn-Khmer và thuộc nhóm ngôn ngữ Bahnaric phía Bắc (*Địa chí Quảng Ngãi-2008, trang 150*) và không có chữ viết. Đồng bào dân tộc Cor thôn Thọ An không có nghề truyền thống, sống chủ yếu bằng nghề trồng lúa rẫy và lúa nước, bà con còn phát triển trồng cây keo, mỳ. Chăn nuôi chủ yếu nhỏ lẻ theo gia đình, con vật nuôi chủ lực vẫn là bò, heo, gà.

Đời sống văn hóa tinh thần của bà con dân tộc thiểu số tại thôn Thọ An khá phong phú. Hiện nay, Nhà nước đã đầu tư đường bê tông đến từng xóm. 100% hộ dân có điện, 99% hộ dân có phương tiện nghe, nhìn.

Xác định nhiệm vụ bảo tồn và phát huy các giá trị truyền thống và văn hóa dân gian của dân tộc Cor thôn Thọ An là nhiệm vụ quan trọng, thời gian qua, Huyện ủy, Hội đồng nhân dân, UBND huyện Bình Sơn luôn quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện đạt nhiều kết quả đáng ghi nhận. Tuy nhiên, qua điền dã và nghiên cứu trên thực tế, tác phẩm văn học dân gian của đồng bào dân tộc Cor tại thôn Thọ An đã bị mai một, chỉ còn 01 thể loại là bài cúng trong Lễ cúng Ngã rạ vào tháng 10 âm lịch hàng năm.

II. THỰC TRẠNG CÔNG TÁC BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ VĂN HỌC DÂN GIAN CỦA CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ

1. Kết quả đạt được

Để bảo tồn văn hóa truyền thống của đồng bào dân tộc Cor, thôn Thọ An, thực hiện Kế hoạch số 5250/KH-UBND ngày 20/12/2013 của UBND tỉnh về thực hiện Đề án “Bảo tồn phát triển văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam đến năm 2020”, UBND huyện tham mưu Ban Thường vụ Huyện ủy ban hành Chương trình hành động số 45-CTr/HU ngày 10/6/2015 về thực hiện Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 09/6/2014 của Ban Chấp hành Trung ương (khóa XI) về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước, theo đó chỉ đạo các chi, đảng bộ trực thuộc, các cơ quan, đơn vị, chính quyền, mặt trận và các hội đoàn thể huyện và UBND các xã, thị trấn triển khai thực hiện Nghị quyết 33 và Chương trình hành động số 61-CTr/TU, ngày 05/3/2015 của Tỉnh ủy thực hiện Nghị quyết 33 về “Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước” trên địa bàn huyện. Việc triển khai thực hiện Nghị quyết 33-NQ/TW được các cấp ủy Đảng trên địa bàn huyện gắn kết chặt chẽ với công tác triển khai thực hiện.

UBND huyện ban hành Kế hoạch số 99/KH-UBND ngày 12/9/2017 triển khai thực hiện Nghị Quyết số 03-NQ/TU ngày 19/10/2016 của Tỉnh ủy “về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Quảng Ngãi đáp ứng yêu cầu đổi mới, hội nhập và phát triển bền vững”; Kế hoạch số 78a/KH-UBND ngày 06/6/2017 về việc bảo tồn và phát huy văn hóa truyền thống của đồng bào Cor, thôn Thọ An, xã Bình An.

Để bảo tồn, phát triển văn hóa dân tộc thiểu số đồng bào Cor tại thôn Thọ An gắn với phát triển du lịch trên địa bàn huyện Bình Sơn, UBND huyện tham mưu Huyện ủy ban hành Chương trình số 15-CTr/HU ngày 19/12/2016 về thực hiện Nghị quyết số 04-NQ/TU, ngày 19/10/2016 của Tỉnh ủy (khóa XIX) về phát triển dịch vụ, du lịch tỉnh Quảng Ngãi giai đoạn 2016-2020; Kế hoạch 76-KH/HU ngày 10/7/2017 về thực hiện Nghị quyết 08-NQ/TW, ngày 16/01/2017 của Bộ Chính trị về phát triển Du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn.

Năm 2017, UBND huyện chỉ đạo các cơ quan chức năng phối hợp với UBND xã Bình An tiến hành điền dã, nghiên cứu văn hóa dân gian truyền thống của đồng bào dân tộc Cor, thôn Thọ An. Qua công tác điền dã, kết quả cho thấy nhóm đồng bào dân tộc Cor tại thôn Thọ An không còn lưu giữ được thể loại văn hóa truyền thống nào ngoài tiếng nói và 01 thể loại là bài cúng trong Lễ cúng Ngã rạ vào tháng 10 âm lịch hàng năm.

UBND huyện đã đầu tư và triển khai nhiều giải pháp để khôi phục, bảo tồn, phát triển văn hóa dân gian của đồng bào dân tộc Cor tại thôn Thọ An như: mời nghệ nhân Trà Bồng qua truyền dạy, khôi phục dân ca, dân vũ; mua sắm phục trang, chiêng, trống cho đồng bào Cor, thôn Thọ An; xây dựng Nhà dài; sưu tầm và trưng bày trang phục, các dụng cụ săn bắn, sản xuất và sinh hoạt; phục dựng mô hình nhà sàn bằng tranh tre và cây nêu của đồng bào dân tộc Cor; đầu tư vẽ tranh 3D; xây dựng khuôn viên Công viên và chỉnh dòng chảy của suối trước Nhà dài mới xây dựng nhằm thu hút du khách gắn với bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào dân tộc Cor với kinh phí khoảng hơn 05 tỷ đồng.

Huyện cũng đã đầu tư để khôi phục lễ hội của đồng bào. Hàng năm, UBND huyện chỉ đạo các cơ quan chuyên môn phối hợp với UBND xã Bình An tổ chức Tết Ngã rạ cho đồng bào dân tộc Cor, thôn Thọ An, đây là lễ hội dân gian được tổ chức vào tháng 10 âm lịch hàng năm. Đến nay, đồng bào đã tự chủ chương trình hoạt động các chương trình Lễ hội của mình trong Tết Ngã rạ được tổ chức hàng năm.

Để giới thiệu, quảng bá văn hóa truyền thống của đồng bào dân tộc Cor gắn với quảng bá du lịch sinh thái và nông sản của huyện Bình Sơn; năm 2019, UBND huyện đã tổ chức Lễ Hội Dưa hấu tại Thôn Thọ An và được Đài Truyền hình tỉnh Quảng Ngãi, Đài Truyền hình Việt Nam VTV1, Chương trình S Việt Nam và các Đài truyền hình khác phát sóng trực tiếp đã thu hút hàng ngàn lượt khách tham gia cũng như hàng triệu người xem trực tiếp và xem trên các trang mạng xã hội.

Công chức văn hóa xã hội của xã Bình An được tập huấn, nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ và hiểu biết về văn hóa truyền thống của đồng bào Cor.

2. Tồn tại, khó khăn và hạn chế

Qua triển khai thực hiện Kế hoạch 5250/KH-UBND ngày 20/12/2013 của UBND tỉnh về thực hiện Đề án “Bảo tồn, phát triển văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam đến năm 2020”, cùng với sự quan tâm chỉ đạo của Huyện ủy, UBND huyện Bình Sơn đã triển khai bước đầu khôi phục lại truyền thống văn hóa của đồng bào dân tộc Cor một cách thuận lợi, đời sống tinh thần, vật chất của đồng bào ngày được nâng cao, tuy nhiên bên cạnh đó vẫn còn những tồn tại khó khăn như:

Việc huy động các nguồn vốn khác ngoài ngân sách đầu tư cho văn hoá còn hạn chế. Nhận thức về vai trò chủ thể của người dân, của người đồng bào dân tộc Cor chưa được phát huy. Đa số đồng bào thôn Thọ An đã không còn lưu giữ nét đẹp văn hóa của mình như dân ca, dân vũ, trống, chiêng và các loại hình văn học dân gian của mình.

Đội ngũ làm công tác văn hoá vùng đồng bào dân tộc thiểu số không có; Việc đưa văn hoá, văn nghệ đến phục vụ đồng bào các dân tộc tuy đã có cố gắng nhưng vẫn chưa đáp ứng yêu cầu.

III. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

Để tiếp tục triển khai thực hiện Kế hoạch 5250/KH-UBND ngày 20/12/2013 của UBND tỉnh về thực hiện Đề án “ Bảo tồn phát triển văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam đến năm 2020”; Chương trình hành động số 61-CTr/TU, ngày 05/3/2015 của Tỉnh ủy thực hiện Nghị quyết 33 về “Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước” gắn với thực hiện thực hiện Nghị quyết số 04-NQ/TU ngày 19/10/2016 của Tỉnh ủy Quảng Ngãi về phát triển du lịch tỉnh Quảng Ngãi giai đoạn 2016-2020, kính đề nghị UBND tỉnh cần tăng nguồn chi từ ngân sách Nhà nước cho

sự nghiệp văn hóa, nhất là các thiết chế văn hóa cơ sở, về khôi phục và bảo tồn văn hóa truyền thống của các đồng bào dân tộc thiểu số.

UBND tỉnh quan tâm, kiến nghị cấp trên tạo hành lang pháp lý, thu hút đầu tư phát triển của các doanh nghiệp, cá nhân trong lĩnh vực văn hóa, du lịch để gắn kết với bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh.

Trên đây là báo cáo về công tác bảo tồn, phát huy giá trị văn học dân gian của các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện Bình Sơn./.

Nơi nhận:

- Sở VH TT & DL tỉnh Quảng Ngãi;
- CT, các PCT UBND huyện;
- Ban Tuyên giáo Huyện ủy;
- Phòng Văn hóa và Thông tin;
- UBND xã Bình An;
- VPH: CVP, PCVP, CVVX;
- Lưu: VT

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Phạm Quang Sự